

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 299/2018 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Kirsi Miettinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- hallitussihteeri Milla Mustamäki, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitussihteeri Saara Rahko, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakiasianpäälikkö Pekka Syrjänen, Valtiokonttori
- puheenjohtaja Kyösti Vihermaa, Liikennevahinkolautakunta
- puheenjohtaja Juhani Kaivola, Potilasvahinkolautakunta
- korvauspäälikkö Antti Tuulensuu, Liikennevakuutuskeskus
- korvauspäälikkö Elina Muukkonen, Potilasvakuutuskeskus
- pääsuunnittelija, hallituksen jäsen Kimmo Heinonen, Aivovammaliitto ry
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- Finanssivalvonta
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Liikennevahinkolautakunta
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- Suomen Kuntaliitto
- Liikennevakuutuskeskus
- FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
- Hyvinvointiala HALI ry
- Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Lääkäriliitto ry

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

- Suomen potilasasiamiehet ry
- Suomen Reumaliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Autoliitto ry
- Finanssiala ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja samalla ehdotetaan kumottavaksi liikennevahinkolautakunnasta annettu laki. Tarkoituksena on, että liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta yhdistetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnaksi.

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan tehtävänä olisi antaa ratkaisusuosituksia ja lausuntoja yksittäisissä liikennevakuutuslain, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain ja potilasvahinkolain mukaisissa korvausasioissa. Lisäksi lautakunta antaisi tarvittaessa myös yleisiä mainittujen lakien soveltamista koskevia suosituksia. Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan tehtävät ja toimivalta vastaisivat muutoin nykyisiä lautakuntia, mutta liikennevakuutusasioissa lautakunnan toimivalta laajenisi liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain perusteella korvattavaan kuntoutukseen. Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa olisi päätoiminen puheenjohtaja, joka vastaisi hallinnosta ja toiminnan kehittamisestä. Lisäksi lautakuntaan nimettäisiin päätoiminen varapuheenjohtaja. Lautakunnassa olisi kaksi osastoa, joista toinen käsitelisi liikennevahinkoasioita ja toinen käsitelisi potilasvahinkoasioita. Lautakunnan toimikautta pidennettäisiin nykyisistä liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan kolmen vuoden toimikausista viiteen vuoteen, ja lautakunnan puheenjohtaja ja päätoiminen varapuheenjohtaja asetettaisiin tehtäviinsä toistaiseksi. Muutosten tavoitteena on parantaa lautakuntien toimintaedellytyksiä sekä yhdenmukaistaa lautakuntia koskevaa hallinnollista sääntelyä.

Liikennevakuutuslain ja Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain voimaantulon jälkeen mainituissa laeissa on havaittu epätarkkuuksia. Tämä vuoksi niihin ehdotetaan tehtäväksi eräitä säädösteknisiä tarkistuksia. Muut liikennevakuutuslakiin ehdotettavat muutokset liittyvät liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakuntien yhdistämiseen. Myös eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin lautakuntien yhdistämisestä johtuvat muutokset.

Lain liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta sekä tähän liittyvien liikennevakuutuslain muutosten, henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta annetun lain muutosten, Finanssivalvonnasta annetun lain muutosten ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2021 alusta. Muut lait on tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta pitää liikenne- ja potilasvahinkolautakuntien työtä tärkeänä. Lautakuntien työ on omiaan yhdenmukaistamaan korvauskäytäntöjä ja mahdollistamaan vahingonkärsijöiden oikeuksien toteutumisen ilman korkeita tuomioistuinten käsittelykustannuksia. Saadun selvityksen mukaan vakuutusyhtiöt noudattavat lautakuntien sinänsä suositusluonteisia ratkaisuja yleisesti ottaen varsin hyvin.

Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin suhtauduttu osin varauksella lautakuntien yhdistämisellä saavutettaviin hyötyihin. Saadun selvityksen mukaan yhdistämisellä voitaisiin käyttää resursseja nykyistä tehokkaammin esimerkiksi lautakunnan työstä tiedottamiseen. Lisäksi on tuotu esille, että yhdistämisen myötä voitaisiin nykyistä helpommin esim. laatia lautakunnan ratkaisusuosituksista yhtenäinen tietokanta. Valiokunta kannustaa lautakuntaa ylläpitämään ratkaisusuosituksia koskevaa julkista tietokantaa toiminnan avoimuuden lisäämiseksi.

Julkinen hallintotehtävä ja toiminnan puolueettomuus

Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalle esityksessä annettavien tehtävien julkisen hallintotehtävän luonteisuus ei ole täysin selvää esityksen perustelujen pohjalta arvioituna.

Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella selvänä, että lautakunnalle annetuissa tehtävissä on kyse perustuslain 124 §:n tarkoittamasta julkisen hallintotehtävän hoitamisesta. Näin ollen ns. hallinnon yleislait tulevat sovellettaviksi lautakunnan työhön ilman, että tästä erikseen säädetään. Hallinnon yleislakeina pidetään hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), henkilötietolakia (523/1999) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003). Lisäksi esityksessä on säädetty nimenomaisesti lautakunnan jäsenten, esittelijöiden, asiantuntijoiden ja muiden lautakunnan asioita käsittelevien rikosoikeudellisesta virkavastuusta.

Hallintolaissa säädetään yleislakina kattavasti myös lautakunnan työhön osallistuvien esteellisydestä. Esteellisyysäännöksillä pyritään turvaamaan toiminnan puolueettomuus siten, että henkilöillä tai heidän läheisillään ei ole henkilökohtaista sidettä tai suhdetta asianosaisiin tai asiaan. Hallintolain mukaan luottamus puolueettomuuteen ei saa muustakaan syystä vaarantua, eli henkilöiden tulee myös näyttää ulospäin puolueettomilta.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että lautakunnissa kiinnitetään erityistä huomiota sen työhön osallistuvien sidonnaisuuksien ja puolueettomuuden selvittämiseen. Valiokunta on tämän vuoksi lisännyt 1. lakiehdotukseen sidonnaisuuksista ilmoittamista koskevan säännöksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

Eräitä muita näkökohtia

Valiokunta korostaa tarvetta pyrkiä jatkossa lautakunnan käsittelyaikojen lyhentämiseen. Lisäksi valiokunta painottaa tarvetta molempien lautakunnan osastojen asiantuntijuuden ja resurssien varmistamiseen sekä hyvien käytäntöjen omaksumiseen nykyisiä lautakuntia yhdistettäessä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että lautakunnan jäseniä ei valita edustamaan mitään tiettyä tahoa lautakunnan toiminnassa, vaan heidät valitaan heidän asiantuntemuksensa perusteella. Tästä huolimatta valiokunta katsoo, että vahingonkärsijöiden näkökulman huomioimiseksi voisi olla hyvä selvittää, pitäisikö tai voitaisiinko esimerkiksi potilasnäkökulman mukanaoloa vahvistaa jollain tavoin lautakunnan työssä.

Liikennevakuutuslain 48 §:ään ehdotettua huumaavan aineen käytön vaikutuksia korvaukseen koskevaa säännöstä on asiantuntijakuulemisessa pidetty osin epäselvänä. Näiden näkemysten mukaan alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteiskäyttö näyttäisi vaikuttavan korvaukseen, mutta kahden tai useamman huumaavan aineen yhteiskäyttö ei, jos mukana ei ole alkoholia. Valiokunta toteaa, että säännöstä on pyritty yhtenäistämään rikoslain rattijuopumuksen tunnusmerkistön kanssa. Valiokunta pitää selvänä, että sanamuoto mahdollistaa korvauksen alentamisen, jos henkilö on käyttänyt useampaa huumaavaa ainetta, vaikka hän ei olisikaan samalla käyttänyt alkoholia. Valiokunta pitää hyvänä ja tärkeänä, että kyseinen sääntely on yhtenäinen rikoslain sääntelyn kanssa.

Seuranta

Valiokunta pitää tärkeänä, että liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa koskevan sääntelyn vaikutuksia ja tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan tarkoin ja tarvittaessa ryhdytään tarpeellisiin säännösmuutos- tai muihin toimenpiteisiin. Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi tarkoin liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa koskevan sääntelyn tavoitteiden toteutumista ja sääntelyn vaikutuksia erityisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisen, lautakunnan työn avoimuuden ja riippumattomuuden, asioiden käsittelyaikojen ja viranomaisvalvonnan toimivuuden kannalta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin tavoitteiden toteuttamiseksi.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. lakiehdotus

5 §. Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen, lautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä. Valiokunta pitää lautakunnan työhön osallistuvien sidonnaisuuksien selvittämistä lautakunnan työn avoimuuden ja läpinäkyvyyden kannalta erittäin tärkeänä. Lakiehdotuksiin ei kuitenkaan sisälly säännöksiä lautakuntien puheenjohtajien tai jäsenten velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan. Liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan lautakunnan puheenjohtajien ja jäsenten on ilmoitettava sidonnai-

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

suuksistaan valtion virkamieslain (750/1994) 8 a §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla. Myös tehtävän aikana tapahtuneista sidonnaisuuksista koskevista muutoksista on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja lautakunnalle. Uuden momentin myötä esityksen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi.

18 §. Lautakunnan oikeus saada virka-apua potilasvahinkoasiassa. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on potilasvakuutuslakia koskevassa lausunnossaan (PeVL 70/2018 vp) edellyttänyt, että sääntelyn selkeyden vuoksi käsillä olevassa sääntelytilanteessa lakiin ei tule ottaa säännöstä sote- ja maakuntauudistukseen liittyviin hallituksen esityksiin sisältyviin lakiehdotuksiin tai lakiehdotuksilla perustettaviksi tarkoitettuihin viranomaisiin. Nyt käsitellyssä oleva esitys on sidoksissa edellä mainittuun potilasvakuutuslakia koskevaan esitykseen ja molempiin esityksiin sisältyy sisällöltään vastaava Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskeva säännös. Näin ollen valiokunta on muuttanut 1. lakiehdotuksen 18 §:n viittauksen Valtion lupa- ja valvontavirastoon viittaukseksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon.

2. lakiehdotus

29 §. Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen. Valiokunta on muuttanut viittauksen uuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin kohdistumaan vielä voimassaolevaan hallintolainkäyttölakiin 586/1996, koska saadun selvityksen mukaan uuden lain voimaantuloajankohta on vielä varsin epäselvä.

Lisäksi valiokunta on esittelevän ministeriön ehdotuksesta ja saamansa selvityksen perusteella selkeyttänyt pykälän 4 momenttia siten, että laiminlyöntimaksun maksaminen on selkeästi mahdollista jo ennen päätöksen tuloa lainvoimaiseksi, ja poistanut momentista viittauksen hallintolaikiin tarpeettomana.

Voimaantulosäännös. Saadun selvityksen mukaan liikennevakuutuslakiin ehdotetut muut kuin lautakuntaa koskevat muutokset edellyttävät liikennevakuutusta toimeenpanevilta vakuutusyhtiöiltä vakuutusehto- ja järjestelmämuutoksia. Esityksen mukaan kyseiset säännökset tulisivat kuitenkin voimaan mahdollisimman pian. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää perusteltuna, että liikennevakuutuslakiin tehtävät muutokset tulevat 64—66 §:ää, 67 §:n 2 momenttia ja 79 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta voimaan vasta vuoden 2020 alusta.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan 2. lakiehdotuksen lautakuntaa koskevien 64—66 §:n, 67 §:n 2 momentin ja 79 §:n 2 momentin on tarkoituksenmukaista tulla voimaan vasta myöhempänä ajankohtana, yhdessä muiden lautakuntaa koskevien lakiehdotusten kanssa eli vuoden 2021 alusta. Valiokunta on lisännyt lakiehdotukseen tätä koskevan voimaantulosäännöksen.

7. lakiehdotus

16 §. Muutoksenhaku. Valiokunta on lisännyt saamansa selvityksen perusteella lakiehdotukseen voimassa olevaa 16 §:ää koskevan muutoksen, jossa mainittuun pykälään lisätään uusi 4 ja 5 momentti. Momentin perusteella kuntoutusasioissa lautakunnan lausuntoa olisi pyydetävä 30 päivän kuluessa mikä vastaa kuntoutuslain (626/1991) mukaista valitusaikaa vakuutusoikeuteen. Muutoksenhaku aika vakuutusoikeuteen keskeytyisi käsittelyn ajaksi. Valiokunta pitää muutosta

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

perusteltuna, koska ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että ratkaisusuositusta voitaisiin hakea vielä vakuutusoikeuden muutoksenhakuajan päätyttyä. Lisäksi valiokunta on täsmentänyt lain johtolausetta muutoksesta johtuen.

Voimaantulosäännös. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan 7. lakiehdotukseen lisättävän 16 §:n 4 ja 5 momentin on tarkoituksenmukaista tulla voimaan samaan aikaan kuin muukin lautakuntaa koskeva sääntely eli vuoden 2021 alusta. Lakiehdotukseen sisältyvä 8 a § sen sijaan tulisi voimaan jo tätä aikaisemmin. Valiokunta on lisännyt lakiehdotukseen 16 §:n 4 ja 5 momenttia koskevan voimaantulosäännöksen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 299/2018 vp sisältyvät 3.—6. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 299/2018 vp sisältyvät 1., 2. ja 7. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan toimivalta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta on riippumaton ja puolueeton liikenne- ja potilasvahinkoasioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia ja lausuntoja yksittäisissä liikennevakuutuslain (460/2016) liikennevakuutuslain perusteella korvatta-

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

vasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) ja potilasvakuutuslain (/) mukaisissa korvausasioissa ja tarvittaessa myös yleisiä mainittujen lakien soveltamista koskevia suosituksia.

Lautakunnan tulee pyrkiä korvauskäytännön yhtenäistämiseen sekä liikenne- ja potilasvahinkoja koskevan yleisen tiedonsaannin edistämiseen tiedottamalla toiminnastaan ja ratkaisukäytännöstään.

2 §

Lautakunnan osastot ja jaostot

Lautakunnassa on kaksi osastoa, joista toinen käsittelee liikennevahinkoasioita ja toinen käsittelee potilasvahinkoasioita.

Osastot toimivat jaostoihin jakautuneina. Jaostoista ja niiden toiminnasta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

3 §

Jäsenet

Lautakunnassa on puheenjohtaja, kuusi varapuheenjohtajaa ja neljätoista muuta jäsentä sekä kaksikymmentäkuusi varajäsentä. Puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtajista ovat päätoimisia. Lautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Varajäseniä sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään lautakunnan jäsenestä.

Puheenjohtaja johtaa lautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta, valvoo laintulkinnan yhdenmukaisuutta sekä vastaa lautakunnan hallinnollisista asioista.

Puheenjohtaja vastaa myös toisen osaston ratkaisutoiminnasta ja päätoiminen varapuheenjohtaja toisen osaston ratkaisutoiminnasta. Lisäksi päätoiminen varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena.

4 §

Puheenjohtajan, jäsenten ja esittelijöiden kelpoisuus

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita ja liikennevahinkoasioihin tai potilasvahinkoasioihin perehtyneitä sen mukaan, kummalla osastolla he toimivat. Lisäksi puheenjohtajan ja päätoimisen varapuheenjohtajan sekä kahden muun varapuheenjohtajan on oltava perehtyneitä vahingonkorvausasioihin. Puheenjohtajalta edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lautakunnan liikennevahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava liikennevahinkoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehtyneisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Lisäksi ainakin yhden osaston jäsenen on oltava diplomi-insinööri ja perehtynyt ajoneuvon tekniikkaan. Yhden jäsenen on oltava perehtynyt ajoneuvojen korjaustoimintaan.

Potilasvahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava terveyden- ja sairaanhoitoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehty-

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

neisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Osaston jokaisessa jaostossa vähintään yhden jäsenen tulee olla lääkäri. Lisäksi osaston jäsenistä ainakin yhden on oltava muu terveydenhuollon ammattihenkilö ja ainakin yhden varajäsenen on oltava erikoishammaslääkäri.

Esittelijällä on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita.

5 §

Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen, lautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamiskäytäntö

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan toistaiseksi ja muut varapuheenjohtajat sekä jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet nimitetään kummallekin osastolle erikseen. Jos lautakunnan jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnan puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja jäseneksi esitettävän on ennen tehtävään nimittämistä annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtion virkamieslain (750/1994) 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys sidonnaisuuksistaan. Tehtävän aikana tapahtuneista sidonnaisuuksista koskevista muutoksista on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja lautakunnalle. (Uusi)

Lautakuntaan nimitettyä ei saa erottaa kesken hänen toimikautensa ilman painavaa perustetta.

Lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muu jäsen ovat velvollisia eroamaan sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

6 §

Osastojen täysistunnot ja lautakunnan yleiskokous

Lautakunnassa on liikennevahinko-osaston ja potilasvahinko-osaston täysistunnot sekä lautakunnan yleiskokous. Osaston täysistunnon puheenjohtajana toimii osaston ratkaisutoiminnasta vastaava lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka osastolle nimetty varapuheenjohtaja. Yleiskokouksen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja.

Osaston täysistunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään viisi muuta osaston jäsentä. Yleiskokous on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme jäsentä kummaltakin osastolta.

7 §

Asian ratkaiseminen yleiskokouksessa, täysistunnoissa ja jaostoissa

Ratkaisusuosituksia ja lausuntoja koskevat asiat ratkaistaan yleiskokouksessa, täysistunnossa tai jaostossa esittelystä. Menettely on kirjallista. Asian käsittely lautakunnassa on maksutonta. Asia voidaan ratkaista myös istuntoa järjestämättä sen jälkeen, kun kaikki ratkaisukokoonpanon

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

jäsenet ovat asiakirjoihin perehdyttyään olleet asiasta yksimielisiä ja hyväksyneet päätösehdotuksen perusteluineen merkinnällään eikä yksikään jäsen ole esittänyt istunnon järjestämistä. Ratkaisukokoonpanon puheenjohtajan on luettuaan ratkaisukokoonpanon muiden jäsenten kannanotot vahvistettava omalla merkinnällään asia joko istunnossa käsiteltäväksi tai yksimielisyyden vallitessa ilman istuntoa ratkaistavaksi.

Yleiskokouksessa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä, talousarviota, tilinpäätöstä ja tilintarkastajien valintaa sekä yleisiä lain soveltamissuosituksia koskevat asiat.

Jos ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa tai jos se muusta syystä katsotaan aiheelliseksi, lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jaosto voi määrätä asian käsiteltäväksi osaston täysistunnossa.

8 §

Ratkaisusuositusasian käsittelemättä jättäminen ja asian käsittelyn raukeaminen

Lautakunta voi jättää asian käsittelemättä, jos:

- 1) asian ratkaiseminen edellyttää suullisten todistuskeinojen käyttämistä;
- 2) ratkaisusuosituspyyntö ei ole saapunut laissa säädettyinä määräaikana lautakuntaan; tai
- 3) asia on selvitetty vakuutusyhtiössä tai Potilasvakuutuskeskuksessa puutteellisesti.

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat tehdä päätöksen asian käsittelemättä jättämisestä 1 momentissa mainituilla perusteilla, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä. Muussa tapauksessa päätös käsittelemättä jättämisestä tehdään osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos lautakunta ei ota liikennevahinkoasiaa käsiteltäväkseen, sen on annettava ratkaisusuosituksen pyytäjälle ja tarvittaessa vakuutusyhtiölle perusteltu päätös käsittelemättä jättämisestä viimeistään kolmen viikon kuluttua siitä, kun peruste olla käsittelemättä asia ilmeni.

Jos hakija peruuttaa tekemänsä hakemuksen, asian käsittely lautakunnassa raukeaa.

9 §

Asian muu ratkaiseminen

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, päätoiminen esittelijä ja henkilövahinkoasioissa asiantuntijana toimiva lääkäri tai lautakunnan jäsenenä toimiva lääkäri voivat yhdessä ratkaista asian, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä ja:

- 1) ratkaisusuosituspyyntö on ilmeisen perusteeton;
- 2) asia on merkitykseltään vähäinen;
- 3) ratkaisukäytäntö on samankaltaisissa asioissa vakiintunut; tai
- 4) sama asia on jo ratkaistu osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos 1 momentissa tarkoitetun asian käsitteleminen olennaisesti riippuu muusta kuin lääketieteellisestä kysymyksestä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat yhdessä ratkaista asian.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

10 §

Ratkaisusuosituspyynnön käsittely ja ratkaisusuosituksen antaminen eräissä liikennevahinkoasioissa

Jos ratkaisusuositusta on liikennevahinkoasiassa pyytänyt luonnollinen henkilö, lautakunnan on ilmoitettava asianosaisille viipymättä, kun se on saanut kaiken asian ratkaisusuosituksen antamiseksi tarvittavan aineiston.

Jos liikennevahinkoasiassa ratkaisusuositusta on pyytänyt luonnollinen henkilö, perusteltu ratkaisusuositus on annettava kirjallisena viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytävissä on ollut kaikki ratkaisusuosituksen antamiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisessa asiassa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaikaa. Asianosaisille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä ratkaisusuosituksen antamisen arvioidusta ajankohdasta.

11 §

Päätöksen luonne

Lautakunnan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen, eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia. Lautakuntakäsittely ei estä asian viemistä yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Antaessaan päätöksen tiedoksi osapuolille ratkaisustaan lautakunnan on samalla mainittava, että lautakunnan ratkaisut ovat suosituksia.

12 §

Päätöksessä olevan virheen korjaaminen

Jos lautakunnan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, lautakunta voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun asiavirheen korjaaminen ei edellytä asianosaisten suostumusta. Asianosaisille on kuitenkin ilmoitettava päätöksessä olevasta virheestä ja siitä, että asia aiotaan ratkaista uudelleen.

Lautakunnan on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei kuitenkaan tarvitse korjata, jos päätöksen antamisesta on kulunut yli kaksi vuotta.

Lautakunnan päätöksen korjaamisesta päätetään kokoonpanoltaan sitä vastaavassa täysistunnossa tai jaostossa, jossa virheellinen päätös on tehty. Jos asia on ratkaistu 9 §:n nojalla, päätöksen korjaamisesta päättää puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

13 §

Toiminnan rahoitus

Lautakunnan toiminta rahoitetaan liikennevahinkoasioiden osalta Liikennevakuutuskeskuksesta ja potilasvahinkoasioiden osalta Potilasvakuutuskeskuksesta perittävällä maksulla. Maksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat lautakunnalle säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Liikennevakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden ja Valtiokonttorin kesken säädetään Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016). Potilasvakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta potilasvakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden kesken säädetään Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa (/).

Finanssivalvonta vahvistaa vuosittain lautakunnan talousarvion lautakunnan esityksestä. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä vahvistaa tilikauden aikana lisätalousarvion.

Finanssivalvonta vahvistaa Liikennevakuutuskeskuksesta ja Potilasvakuutuskeskuksesta perittävien maksujen suuruuden.

Maksun perimisestä ja tilittämisestä lautakunnalle voidaan antaa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

14 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Lautakunnan kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997).

15 §

Tilintarkastus

Lautakunnalla on oltava kalenterivuodeksi kerrallaan valittu tilintarkastuslain (1141/2015) 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettu HT-tilintarkastaja ja varatilintarkastaja. Tilintarkastajan on annettava lautakunnalle tilintarkastuskertomus tilikauden päättymistä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Lautakunnan on toimitettava tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus Finanssivalvonnalle tilikauden päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

16 §

Oikeus saada tietoja

Lautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada:

1) vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta sekä muulta taholta, johon lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista tarpeellisista seikoista;

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

2) työnantajalta tiedot vahinkoa kärsineen työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista ja muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä ja sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveyden-tilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tietojensaantioikeuden edellytyksenä on, että tiedot ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan korvausasian ratkaisemista varten.

Lautakunnalla on velvollisuus maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta kuluja vastaava kohtuullinen korvaus, ellei kysymys ole tietojen saannista siltä terveyden- ja sairaanhoidon harjoittajalta, jonka antamaa hoitoa potilasvahinkoasia koskee. Lautakunnan pyytämistä asiantuntijalausunnoista on lausunnon antajalla oikeus saada kohtuullinen palkio.

17 §

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Lautakunnan jäsenen sekä sen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

18 §

Lautakunnan oikeus saada virka-apua potilasvahinkoasiassa

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on velvollinen antamaan lautakunnalle virka-apua potilasvahinkoasiassa 16 §:ssä tarkoitettun tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

19 §

Virkavastuu

Lautakunnan jäseniin, esittelijöihin, asiantuntijoihin ja muihin lautakunnan asioita käsitteleviin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan lautakunnan tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

20 §

Valvonta

Lautakunnan rahoituksessa ja sen toiminnassa muutoin noudatettujen menettelytapojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

21 §

Tarkemmat säännökset

Lautakunnan organisaatiosta, hallinnosta ja hallintoasioiden ratkaisemisesta, puheenjohtajan tehtävistä ja lautakunnan toimintaan liittyvästä tiedottamisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin lautakunnan työjärjestyksessä, jonka yleiskokous vahvistaa.

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan laki liikennevahinkolautakunnasta (441/2002).

Liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa tarkoitetun liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolaissa tarkoitetun potilasvahinkolautakunnan toiminta lakkaa tämän lain voimaan tullessa.

Mitä muualla säädetään liikennevahinkolautakunnasta tai potilasvahinkolautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa.

Tämän lain voimaan tullessa liikennevahinkolautakunnassa ja potilasvahinkolautakunnassa vireillä olevat asiat siirtyvät liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi tämän lain säännösten sekä liikennevakuutuslain ja potilasvakuutuslain mukaisesti siten kuin näissä laeissa säädetään tämän lain voimaan tullessa.

Liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan sivutoimisten puheenjohtajien, varapuheenjohtajien sekä muiden jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa.

2.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 14 §:n 1 momentti, 15 ja 21 §, 29 §:n 2 ja 4 momentti, 32 §:n 3 momentti, 42 §, 48 §:n 1 ja 2 momentti, 50 ja 64—66 §, 67 §:n 2 momentti, 79 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 87 §:n 1 momentti ja 92 §:n 2 momentti sekä

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

lisätään 34 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, ja 82 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—5 momentti siirtyvät 3—6 momentiksi, seuraavasti:

14 §

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt vakuutus-sopimuslain (534/1994) 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta. Jos vakuutusyhtiö olisi antanut vakuutuksen alempaa maksua vastaan kuin oli sovittu, liikaa perittyä maksua ei tarvitse palauttaa.

15 §

Vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vakuutuslain 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta.

21 §

Vahinkohistoriatietojen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Kun ajoneuvon omistaja tai haltija ottaa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle tai laadultaan ja käytöltään samanlaiselle ajoneuvolle vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä ja hänellä on tällaisia ajoneuvoja koskevaa vahinkohistoriatietoa jossain muussa vakuutusyhtiössä, vakuutusyhtiön on vakuutuksenottajan pyynnöstä toimitettava vahinkohistoriatiedot uuden vakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle viipymättä, kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluessa pyynnöstä.

29 §

Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen

Valtiokonttori määrää 1 momentissa mainitut maksut sekä velvoittaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen ajoneuvon omistajan tai haltijan maksamaan maksut Liikennevakuutuskeskukselle. Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä vain erityisestä syystä. Ajoneuvon

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

omistaja tai haltija saa hakea muutosta päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikennevakuutuskeskus laskuttaa ja perii ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määrätyn 1 momentissa mainitut maksut. Liikennevakuutuskeskus voi periä maksut sen jälkeen, kun Valtiokonttorin päätös on tullut lainvoimaiseksi. ~~Päätöksen tiedoksiantoon asianosaiselle sovelletaan, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta.~~

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Mitä 33—39, 49—62, 62 a, 63, 63 a, 64—68, 73, 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa, 85 §:ssä ja 88 §:n 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

34 §

Henkilövahingon korvaaminen

Kertakaikkinen korvaus lasketaan jatkuvan korvauksen pääoma-arvoa vastaavaksi määräksi ottaen huomioon vahinkoa kärsineen tilastollisin perustein arvioitu odotettavissa oleva elinaika liikennevahingon sattumisajankohtana tai ajankohtana, jolloin jatkuvana maksettu korvaus vaihdetaan kertakaikkisena maksettavaksi. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien henkilöiden odotettavissa olevasta elinajasta. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään arviota tulevasta pidemmän aikavälin riskittömästä korosta.

42 §

Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot

Vahinkoa ei korvata, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana:

- 1) ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, haltijalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä; eikä
- 2) työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuvolle.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

48 §

Alkoholin tai muun huumaavan aineen käytön vaikutus korvaukseen

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, hänelle aiheutunut henkilövahinko korvataan vain siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahinkoon.

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 0,5 promillea tai että hänellä on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, korvausta alennetaan sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

— — — — —

50 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Vakuutusyhtiö ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 47—49 §:n säännöksiin, jos henkilövahinkoa kärsinyt oli aiheuttaessaan vakuutustapahtuman kahtatoista vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, tai hän toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

64 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja sen asettamisesta, jäsenistä, hallinnosta ja toiminnan rahoituksesta säädetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/).

65 §

Oikeus pyytää ratkaisusuositusta ja lausuntoa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositusta vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

Vakuutusyhtiö voi pyytää lautakunnalta ratkaisusuosituksen ja tuomioistuimen lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

66 §

Velvollisuus pyytää ratkaisusuositusta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vakuutusyhtiön on, jollei korvausasia ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositus ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;

2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;

3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;

4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; ratkaisusuositusta ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai lasku- virhe.

Jos vakuutusyhtiön päätös poikkeaa lautakunnan ratkaisusuosituksesta korvauksensaajan vahingoksi, vakuutusyhtiön on liitettävä ratkaisusuositus päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

67 §

Korvauksen viivästyminen

Viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on maksettava sitä päivää seuraavasta päivästä lukien, jona vakuutusyhtiön olisi 62 ja 70 §:n mukaan viimeistään tullut suorittaa korvaus. Jos asiasta on pyydetty liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositus, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava vasta ratkaisusuosituksen antopäivästä lähtien. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan korvauksen määrän osalta, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille korvauksen määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle korvauserälle viivästyskorotus lasketaan kuitenkin eräpäivästä.

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

79 §

Kanneaika

— — — — —
Jos asia saatetaan vireille Vakuutuslautakunnassa, liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa toimielimessä, kanneajan kuluminen keskeytyy menettelyn ajaksi.
— — — — —

80 §

Korvausasian käsittely tuomioistuimessa

Jos korvausta vaaditaan tuomioistuimessa liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon johdosta ajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta muun kuin tämän lain nojalla, korvaus on tuomittava tämän lain mukaisesti ja siitä riippumatta, onko hänellä vahinkoa kärsineeltä myös saaminen. Näin tuomittu määrä saadaan periä vain liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä, joka vapautuu vastuusta maksamalla korvauksen vahinkoa kärsineelle. Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle myös tämän lain perusteella korvattavan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn johdosta tuomitut oikeudenkäyntikulut ja viivästyskoron.

— — — — —

82 §

Vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista korvausvastuun ratkaisemista varten välttämättömistä seikoista;

2) työnantajalta tiedot työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot vahinkoa kärsineen ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu.

— — — — —

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

87 §

Liikennevakuutuskeskuksen muut tehtävät

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä on toimia kansallisena toimistona ja direktiivissä tarkoitettuna kansallisena takuurahastona sekä laatia tilastot korvatuista liikennevahingoista (*liikennevahinkotilasto*) ja liikennevakuutuksen perusteella maksetuista korvauksista ajoneuvoryhmittäin (*riskitutkimus*). Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riskitutkimuksen sisällöstä.

92 §

Vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi

Liikennevakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 64-66 §, 67 §:n 2 momentti ja 79 §:n 2 momentti tulevat voimaan vasta päivänä kuuta 20 . (Uusi)

3.

Laki

Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain (461/2016) 11 §:n 1 momentti ja *lisätään* lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

11 §

Hallituksen päätösvaltaisuus ja esteellisyys

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Äänten mennessä puheenjohtajan vaalissa tasan vaali ratkaistaan arvalla.

— — — — —

19 a §

Valvonta

Liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen noudattamisen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

4.

Laki

henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta annetun lain (513/2004) 2 §:n 2 momentti sekä 3 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1205/2005, seuraavasti:

2 §

Neuvottelukunnan tehtävät

— — — — —

Neuvottelukunnalla on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada tuomioistuimelta maksutta sen tuomio, jossa on tuomittu maksettavaksi korvausta henkilövahingosta tai kärsimyksestä. Sama koskee neuvottelukunnan oikeutta saada liikenne- ja potilasva-

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

hinkolautakunnasta annetun lain (/) 1 §:ssä tarkoitetulta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta sen lausunnot sekä Valtiokonttorilta sen päätökset, jotka koskevat henkilövahingon tai karsimyksen korvaamista.

3 §

Neuvottelukunnan kokoonpano

Puheenjohtajan ja kolmen muun jäsenen tulee olla vakinaisia tuomareita. Valtioneuvosto määrittää heidät tehtäviinsä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lisäksi neuvottelukunnan jäseniä ovat liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan puheenjohtaja ja päätoiminen varapuheenjohtaja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

5.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 12 ja 13 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 752/2012, seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

12) Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa;

13) Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa (/) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta;

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 10 ja 11 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 758/2012, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

10) Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu liikenne- ja potilasvahinkolautakunta;

11) Potilasvakuutuskeskuksessa annetussa laissa (/) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annettuun lakiin (626/1991) uusi 8 a § sekä 16 §:ään uusi 4 ja 5 momentti seuraavasti:

8 a §

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtapaturma- ja ammattitautiturva

Vakuutusyhtiön, Liikennevakuutuskeskuksen ja Valtiokonttorin, joka korvaa ammatillisen kuntoutuksen kustannuksia, on otettava työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukainen vakuutus kuntoutujalle kuntoutukseen sisältyvässä työ- ja koulutuskokeilussa, työhön valmennuksessa ja työharjoittelussa sattuvan vahinkotapahtuman varalta. Kuntoutujan vuosityöansioon ja hänellä maksettavaan päivärahaan sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain 278 §:n 2 ja 3 momenttia.

16 § (Uusi)

Muutoksenhaku

Vakuutuslaitoksen päätökseen tyytymätön voi pyytää asiasta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositusta 1 momentissa säädetyn muutoksenhakuajan kuluessa. Jos asia saate-
taan vireille lautakunnassa, muutoksenhakuajan kulumisen keskeytyy käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakuaja katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, kun asian käsittely liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa päättyy. Muutoksenhakuajaa voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 16 §:n 4 ja 5 momentti tulevat voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö LiVM 45/2018 vp

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ja arvioi tarkoin liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa koskevan sääntelyn tavoitteiden toteutumista ja sääntelyn vaikutuksia erityisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisen, lautakunnan työn avoimuuden ja riippumattomuuden, asioiden käsittelyaikojen ja viranomaisvalvonnan toimivuuden kannalta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin tavoitteiden toteuttamiseksi.

Helsingissä 6.3.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen sin
varapuheenjohtaja Markku Pakkanen kesk
jäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Mia Laiho kok
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Sofia Vikman kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula